

בש"פ 1057/23 - עודי אבו קבטייה נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון
בש"פ 1057/23

לפני: כבוד השופט ד' ברק-ארז

העורר: עודי אבו קבטייה

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד
מיום 31.1.2023 במ"ת 39416-12-22 שניתנה על-
ידי כבוד השופט ע' מיכלס

תאריך הישיבה: כ"ג בשבט התשפ"ג (14.2.2023)

בשם העורר: עו"ד רן שטרצר

בשם המשיבה: עו"ד תום קובצ'י

החלטה

1. בפני ערר על החלטת בית המשפט המחוזי מרכז-לוד מיום 31.1.2023 (מ"ת 39416-12-22, השופט ע' מיכלס). בית המשפט המחוזי הורה על מעצרו של העורר עד תום ההליכים המשפטיים נגדו.

2. ביום 19.12.2022 הוגש לבית המשפט המחוזי כתב אישום נגד העורר ושניים נוספים (להלן: האחרים). על-פי המתואר בכתב האישום, במהלך חודש נובמבר 2022 האחרים החזיקו, נשאו והובילו בצוותא חדא נשק, תחמושת ואביזר לנשק בלא רשות על-פי דין. כמו כן, האחרים החזיקו בצוותא חדא באופנוע גנוב שהוסתר בחניון, תוך שהם עושים מעשים המטשטשים את זהותו של האופנוע ומקשים על זיהויו. במסגרת החקירה המשטרית אשר נפתחה בעקבות המתואר לעיל, נחקרה אישה שהייתה מעורבת בעקיפין במעשי האחרים (להלן: הנחקרת). העורר, שפעל בהנחיית אחד האחרים, ביצע פעולות שונות של שיבוש, ובהן קבלת מידע על החקירה ויצירת קשר בין הנחקרת לבין שולחיו לשם העברת פרטים על הליך החקירה. עוד צוין בכתב האישום כי במהלך ביצוע מעשים אלו העורר, שהוא תושב האזור, שהה בישראל ללא היתר.

3. על רקע דברים אלו הואשם העורר בביצוע שלוש עבירות: הדחה בחקירה בצוותא חדא לפי סעיף 245(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין) יחד עם סעיף 29 לחוק זה; שיבוש מהלכי משפט בצוותא חדא לפי סעיף 244 לחוק העונשין יחד עם סעיף 29 לחוק זה; וכן כניסה או ישיבה בישראל שלא כחוק לפי סעיף 12(1) לחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952.
4. בד בבד עם הגשת כתב האישום הוגשה בקשה למעצרו של העורר והאחרים עד תום ההליכים המשפטיים נגדם. המשך הדברים יעסוק בעניינו של העורר בלבד.
5. בבקשתה טענה המדינה כי קיימת עילה למעצרו של העורר מכוח סעיף 21(א)(1) לחוקסדרהדיןהפלילי (סמכויותאכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996, שכן קיים חשש כי שחרורו יביא לשיבוש הליכי משפט, השפעה על עדים או פגיעה בראיות בדרך אחרת. המדינה ציינה בבקשה כי במקרה זה אין מדובר רק בחשש בעלמא, אלא בחשש שאף התממש. עוד הודגש כי העורר הינו שוהה בלתי חוקי בישראל וכי לחובתו עבר פלילי הכולל הרשעות קודמות, לרבות עבירות אלימות ורכוש.
6. ביום 31.1.2023 התקיים דיון בבקשה, ובו הסכים בא-כוחו של העורר לקיומן של ראיות לכאורה, אך ביקש לשקול חלופות מעצר. בין היתר הוצע להורות על חלופת מעצר בתחומי מדינת ישראל, או לחלופין לקבוע ערבויות לצורך הבטחת התייצבותו של העורר לדיון בעניינו. העורר הוסיף וטען, בין היתר, כי צפוי לעבור פרק זמן ניכר עד סיום ההליך, והדגיש כי מבין כלל המעורבים באירוע העבירות המיוחסות לו הן ברמה הנמוכה ביותר. מנגד, התייחסה המדינה לעברו הפלילי של העורר ולעונשי המאסר שריצה וטענה כי לא ניתן לסמוך על כך שישמור על תנאי שחרורו.
7. בתום הדיון בית המשפט המחוזי קיבל את עמדת המדינה וקבע כי לא ניתן לשחרר את העורר לחלופת מעצר. בית המשפט המחוזי ציין כי כנגד העורר קמה עילת מעצר של חשש להימלטות מאימת הדין בשים לב להיותו תושב האזור. עוד הוסיף בית המשפט המחוזי, כי נוכח המיוחס לעורר בכתב האישום קיים בעניינו אף חשש לשיבוש הליכי המשפט. בית המשפט המחוזי הוסיף והתייחס לעברו הפלילי של העורר, הכולל שש הרשעות קודמות שבגינן ריצה ארבע תקופות מאסר, וכן מאסר מותנה בר-הפעלה התלוי ועומד נגדו. בית המשפט המחוזי קבע כי כל אלו מלמדים כי לא ניתן לתת אמון בעורר. בנסיבות אלה קבע בית המשפט המחוזי כי פרק הזמן הממושך הצפוי לחלוף, לשיטת העורר, עד לסיום משפטו אינו יכול להוות שיקול לשחרורו בשלב זה. לצד זאת, בית המשפט המחוזי ציין כי ניתן יהיה להתחשב בשיקול זה בעתיד בהתאם לקצב הימשכותו של ההליך העיקרי.
8. הערר שבפני מכוון כנגד החלטה זו. לטענת העורר, שגה בית המשפט המחוזי בכך שנמנע מלהורות על שחרורו לחלופת מעצר בשטחי האזור, או לחלופין בתחומי מדינת ישראל. העורר מבהיר כי אף שהינו תושב האזור, הוא נשוי לאזרחית ישראלית ואב לבת שהיא אזרחית ישראלית. לשיטתו יש בכך להקטין את החשש להימלטותו. עוד טוען העורר כי על אף פעולותיו בעבר, בשלב זה כבר אין אינדיקציה ממשית לכך שיעשה פעולה נוספת לשיבוש הליכי החקירה, כך שאין הצדקה להותירו במעצר על בסיס עילה זו. כמו כן, העורר שב וחוזר על טענותיו בדבר הימשכות ההליכים והצפי להתמשכותו של המעצר.
9. הדיון בערר התקיים בפני ביום 14.2.2023 ובו בא-כוחו של העורר שב ונדרש לחלופות המעצר המוצעות וכן הביע נכונות להעמיד ערבויות כספיות, אף של ערבים ישראלים, כדי להבטיח את התייצבותו להליך המשפטי בעניינו,

ככל שיוחלט על חלופת מעצר באזור. בא-כוח המדינה הביע התנגדות לשחרורו של העורר לחלופת המעצר, אף שהסכים כי חלקו בכתב האישום אינו גדול ביחס לנאשמים האחרים. זאת, בעיקר נוכח הקושי הכרוך בקביעת חלופת מעצר בשטחי ישראל למי שאין לו היתר לשהות במדינה, וכן החשש הקיים מפני הימלטות העורר מדין ככל שיוחלט על חלופת מעצר באזור. לצד זאת, ובמענה לשאלות בית המשפט, הודיע בא-כוח המדינה כי אינו מתנגד להפנייתו של העורר לקבלת תסקיר מטעם שירות המבחן, מבלי לגרוע מהעמדה שהוצגה לגוף הדברים באשר למעצרו של העורר מאחורי סורג ובריח.

10. המקרה שבפני מעורר מורכבות וזאת בעיקר בשל הקושי האמור בקביעת חלופת מעצר יעילה בעניינו של נאשם שאינו בעל היתר שהייה בישראל. כידוע, כאשר עסקין בתושב האזור מתעורר קושי בעל אופי כפול. מצד אחד, הוראה על חלופת מעצר בתוך שטחי ישראל מהווה למעשה היתר של בית המשפט להמשיך שהיית הנאשם בשטחי המדינה שלא כדין. לפיכך, נקבע בפסיקה כי חלופת מעצר בתוך ישראל תתאפשר רק במקרים חריגים במיוחד בהם קיימת מניעה מהחזרת הנאשם לשטחי האזור וניתן להציע חלופת מעצר ראויה אחרת (ראו: [קונדוס נ' מדינת ישראל, פסקה 15 (4.11.2013) (להלן: עניין קונדוס)]; [פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 19 (22.2.2015)]; [פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (11.6.2015)]). מצד אחר, גם האפשרות של שחרור נאשם לחלופת מעצר בשטחי האזור אינה חפה מקשיים, וזאת בעיקר בשל כך שרשויות האכיפה הישראליות אינן פועלות באזור ויכולתן להתחקות אחר הנעשה שם פחותה, ועל כן קיים חשש ממשי מפני הימלטות הנאשם מאימת הדין (ראו: עניין קונדוס, פסקה 10; בש"פ 4253/17 דבש נ' מדינת ישראל, פסקה 13 (18.6.2017)).

11. לצד זאת, ומבלי להמעיט ממשקלם של הקשיים המתוארים לעיל, נקבע בעבר כי אין בעובדה שנאשם הוא תושב האזור, כשלעצמה, כדי למנוע כל אפשרות לשחרורו לחלופת מעצר (עניין קונדוס, פסקה 10; בש"פ 2702/19 עוואד נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (6.5.2019); בש"פ 6766/22 סעאפין נ' מדינת ישראל, פסקה 12 (13.11.2022)). בהקשר זה הובהר כי במקרים מתאימים שבהם ניתן להבטיח את התייצבותו של הנאשם למשפטו באמצעות ערבויות והפקדות כספיות וביטחונות משמעותיים אחרים, ייתכן שתתאפשר חלופת מעצר בשטחי האזור תוך מתן מענה הולם לחשש מפני הימלטות הנאשם מדין (עניין קונדוס, פסקה 10).

12. במקרה דנן, לחשש מפני הימלטות העורר מאימת הדין מצטרף גם חשש ממשי מפני שיבוש הליכי משפט, ואינו מקלה ראש בכך. כמו כן, אני סבורה כי נסיבות מקרה זה אינן עומדות בחריגים שנקבעו בפסיקה המצדיקים להורות על חלופת מעצר בשטחי מדינת ישראל. יחד עם זאת, חומרת העבירות המיוחסות לעורר בכתב האישום, וכן מעורבותו בפרשייה הפלילית כולה, פחותה באופן משמעותי מזו של הנאשמים האחרים, ובהתאם לא ניתן לשלול על הסף את האפשרות כי המסוכנות הנשקפת ממנו תקבל מענה מספק גם בדרך של חלופת מעצר. למצער אין מקום לשלול זאת לפני קבלת תסקיר. על כן, ולאחר שנתתי דעתי אף לעמדת בא-כוח המדינה בדיון, אני מורה כי בשלב זה יוגש לבית המשפט המחוזי תסקיר מעצר בעניינו של העורר, אשר ייבחן את מאפייניו של העורר ואת האפשרות לשחרורו לחלופת מעצר באזור, על המשמעויות השונות הכרוכות בכך. תסקיר כאמור יוגש תוך 45 ימים ובית המשפט המחוזי יכריע בעניין כחכמתו. אני נוקטת כל עמדה לגוף הדברים בשלב הנוכחי.

13. סוף דבר: הערר מתקבל בחלקו כמפורט בפסקה 12 לעיל.

ניתנה היום, ו' באדרהתשפ"ג (27.2.2023).

שופטת
עמוד 3

